

Srbija je geografski i finansijski u sredini regiona

ANALIZA TRŽIŠTA OSIGURANJA U REGIONU SE najčešće odnosi na zemlje bivše Jugoslavije uz dodatku Albanije. Posmatrajući region na ovaj

način ova analiza će, pored Srbije, uključiti 4 okolne zemlje koje nisu u Evropskoj uniji (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Severna Makedonija i Albanija) i 2 zemlje članice EU (Slovenija, Hrvatska).

S&P rejting

Kreditni rejting predstavlja mišljenje o kreditnom riziku u narednom periodu i podrazumeva procenu sposobnosti i spremnosti izdavaoca da pravovremeno i u potpunosti izmiruje svoje obaveze prema kreditorima. Kreditne rejtinge dodeljuju institucije specijalizovane za procenu kreditnog rizika, poznate kao agencije za kreditni rejting. Jedna od najpoznatijih svetskih rejting agencija Standard & Poor's je dodelila rejting svim zemljama regiona. Za ocenu kreditnog rejtinga koriste početna slova abecede „A“, „B“, „C“, „D“, pri čemu se ocena „AAA“ tumači kao najbolja, a ocena „D“ kao najgora, po sledećem redosledu: AAA, AA, A, BBB, BB, B, CCC, CC, C, CD i D. Od rejtinga AA do CCC, javljaju se dodatne ocene sa znacima „+“ i „-“, tako da je npr. za BBB rejting BBB+ najbolji, sledi BBB i najgori je BBB-. Rejtinzi od AAA do BBB su investicioni, dok su do BB do D rizični za investiranje.

Srbija i zemlje regiona	S&P rejting (2025.)
1 Albanija	BB
2 Bosna i Hercegovina	B+
3 Crna Gora	B+
4 Hrvatska	A-
5 Severna Makedonija	BB-
6 Srbija	BBB-
7 Slovenija	AA

Tabela 1. Rejting zemalja regiona krajem 2025.

Piše: DR BRANKO PAVLOVIĆ, član IO Globos osiguranja i predsednik Udruženja aktuara Srbije

Kao što se vidi iz Tabele 1. u kojoj je prikazan S&P rejting zemalja regiona krajem 2025. godine, Srbija najzad ima investicioni rejting (BBB-), koji je najbolji u grupi okolnih zemalja izvan EU, ali slabiji od zemalja koje su u EU. Prosečni rejting u regionu je BBB-, kao što ima Srbija.

Premija

Po veličini tržišta osiguranja zemlje regiona se mnogo razlikuju, što je i očekivano s obzirom na veličinu zemalja, njihov broj stanovnika, kao i nivo razvijenosti kulture osiguranja u pojedinačnoj zemlji. Najveće tržište je Slovenija, sa preko 1,6 milijardi evra premije u prvoj polovini ove godine, dok je najmanje tržište u Crnoj Gori sa premijom od 76 miliona evra. Tržište osiguranja u Hrvatskoj je trenutno samo oko 24% veće od srpskog tržišta, dok je sredinom 2022. godine bilo veće skoro 60%. Tržište Srbije je za oko 25% veće od zbira tržišta ostale četiri zemlje izvan EU.

Srbija i zemlje regiona	Premija (mil. EUR)
1 Albanija	131
2 Bosna i Hercegovina	303
3 Crna Gora	76
4 Hrvatska	1.032
5 Severna Makedonija	155
6 Srbija	833
7 Slovenija	1.607

Tabela 2. Premija osiguranja u prvoj polovini 2025.

Po rastu premije osiguranja u evrima u prvoj polovini 2025. godine u odnosu na isti period prethodne godine, najbolja je Severna Makedonija sa oko 17%, dok je najmanje poraslo tržište Hrvatske, 8%. Prosek u svih 7 zemalja je 11%. Srbija sa 10% rasta je u sredini rang liste po rastu premije tržišta osiguranja. U prethodnih 5 godina, najveći realni rast premije je zabeležen na albanskom tržištu, oko 87%, što je posledica značajne apresijacije domaće valute, dok je najmanji u Hrvatskoj samo 38%.

Učešće premije životnog i AO osiguranja

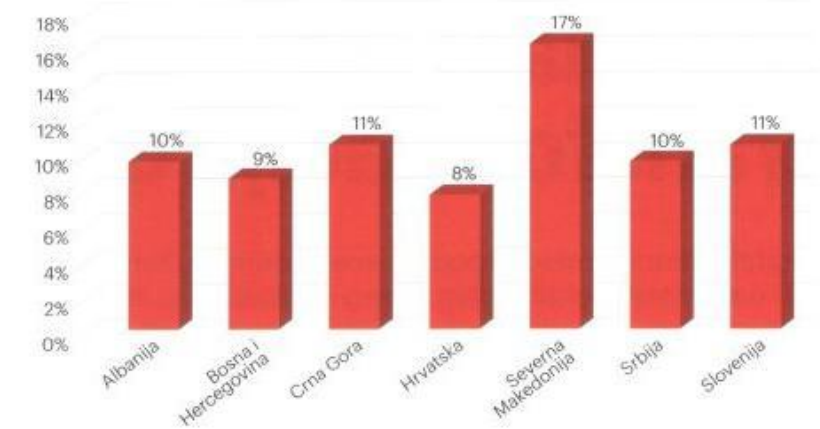
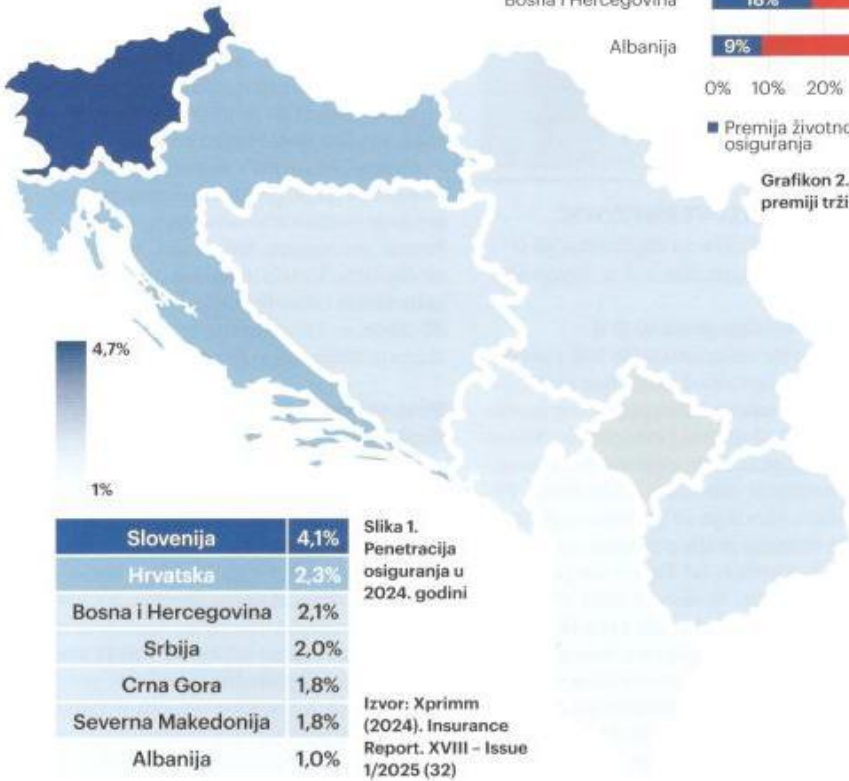
Veće učešće životnog osiguranja, odnosno manje učešće obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u ukupnoj premiji osiguranja ukazuje na razvijenost tržišta osiguranja. Kao što je pri-

“ Po rastu premije osiguranja u evrima u prvoj polovini 2025. godine u odnosu na isti period prethodne godine, najbolja je Severna Makedonija sa oko 17%, dok je najmanje poraslo tržište Hrvatske, 8% ”

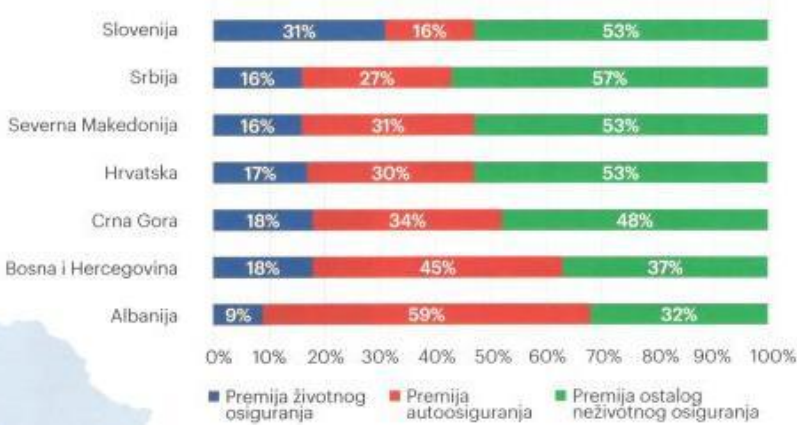
kazano na Grafikonu 2. najveće učešće premije životnog osiguranja ima Slovenija, oko 31%, dok je najmanje učešće u Albaniji, samo oko 9%. Učešće životnog osiguranja u Srbiji već dugo pada od maksimalnih 26% 2016. godine, tako da sada zajedno sa Makedonijom sa 16% zauzima pretposlednje mesto na ovoj rang listi. Najmanje učešće osiguranja od autoodgovornosti ima Slovenija (16%), dok je najveće u Albaniji (59%). Srbija sa učešćem od oko 27% tako zauzima drugo mesto na ovoj rang listi. Sa jednim drugim mestom i jednim pretposlednjim mestom, po ovom kriterijumu razvijenosti tržišta osiguranja, Srbija je u sredini.

Penetracija osiguranja

Penetracija osiguranja je odnos ukupne premije tržišta osiguranja i bruto domaćeg proizvoda. Takođe, može da posluži kao pokazatelj razvijenosti tržišta osiguranja. Veća penetracija znači da je tržište razvijenije. Prvi put u istoriji, penetracija na svetskom nivou, dostigla je 7% u 2021. godini, dok je u okolnim zemljama, znatno manja. Penetracija osi-

Grafikon 1. Rast premije osiguranja u prvoj polovini 2025. u odnosu na isti period prethodne godine

Grafikon 2. Učešće premije pojedinih vrsta osiguranja u ukupnoj premiji tržišta posmatranih zemalja u prvoj polovini 2025. godine

guranja je prikazana na Slici 1. Najveća penetracija osiguranja u regionu u 2024. godini, bila je u Sloveniji i iznosila je oko 4,1%, što je znatno iznad prosečne penetracije posmatranih zemalja regiona (2,2%). Vrlo malu penetraciju je zabeležila Albanija, samo oko 1%, što je duplo manje od proseka okolnih zemalja. Srbija je i po ovom parametru u sredini rang liste (2,0%), malo ispod proseka.

Zaključak

Tržišta osiguranja zemalja u regionu su potpuno različita po gotovo svim parametrima. Na osnovu prikazanih podataka može se zaključiti da je Srbija u ovom trenutku po svim parametrima ili iznad proseka zemalja regiona ili u sredini posmatrane grupe.

